

POVEZANOST NAŠEGA ZDRAVJA IN ZGRADB

SMART URBAN MUNICIPALITIES/CITIES AND ENERGY EFFICIENT INDUSTRIES

VOJKO GOLMAJER, VELUX SLOVENIJA

12. 10. 2017

Trajnostno bivanje

Planet

Trajnostno bivanje je naša strategija in odnos do našega planeta

Zgradbe

Vključujemo se v delo strokovnih združenj

Izdelki

... zagotavjamo ustrezne izdelke in rešitve.

Človek

... vse to s ciljem pozitivnega vpliva na človeško zdravje ob čim manjšim vplivu na okolje.

United Nations

activehouse.INFO
NETWORK AND KNOWLEDGE SHARING

Zdravi domovi

Kako smo se znašli v tem ?

VE = ventilacija
LUX = svetloba

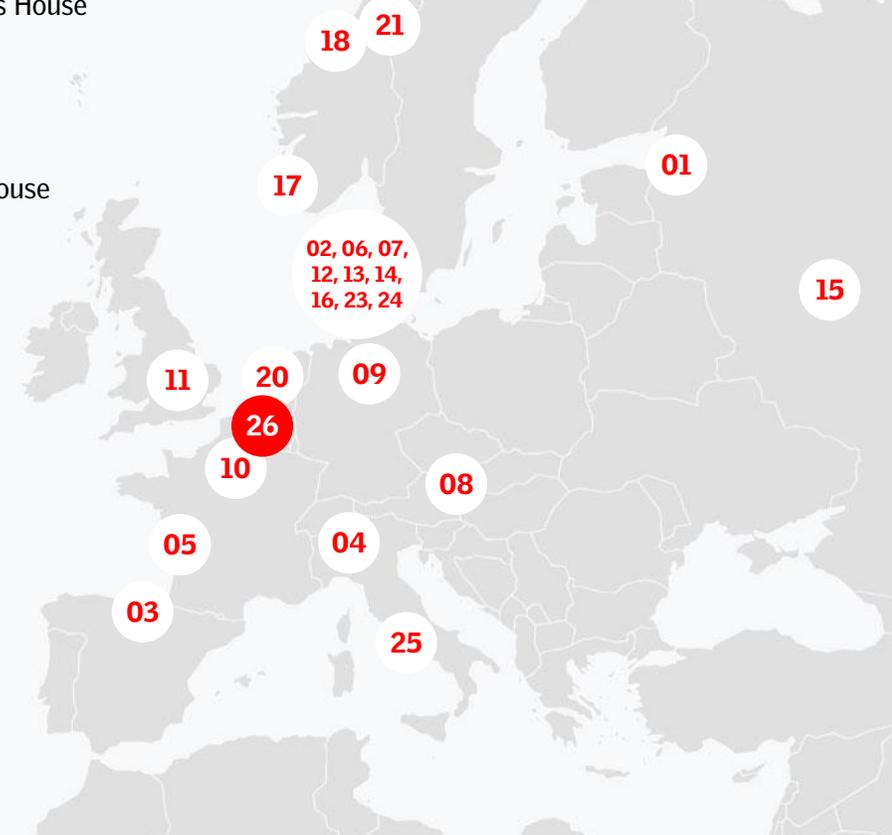
Naš
DNA

- ▶ Skupina VELUX promovira in podpira trajnostno bivanje
- ▶ Želimo pozitivno vplivati na zdravlje ljudi pri čim manjšem vplivu na okolje
- ▶ VELUX rešitve in koncepti so orodja za doseganje trajnostne zgradbe
- ▶ Izboljšanje notranje klime, kakovosti zraka in energetske učinkovitosti z naravnim zračenjem, dnevno svetlobo in izolacijo
- ▶ Na tem področju imamo 75-letne izkušnje

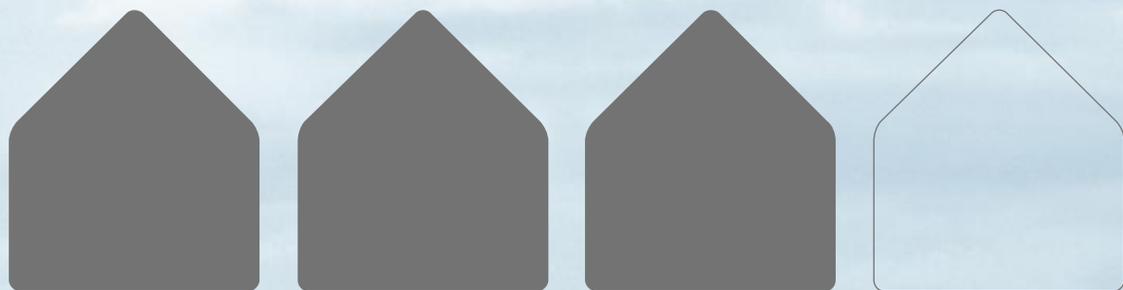
Model Home 2020 – za nami je 26 testnih objektov v desetih letih

26

01 Torzhkovskaya Street St Petersburg, Russia	08 Sunlighthouse Vienna, Austria	15 Russian Active House Moscow, Russia	22 Great Gulf Active House Toronto, Canada
02 Soltag Copenhagen, Denmark	09 LichtAktiv Haus Hamburg, Germany	16 Solhuset Hoersholm, Denmark	23 Langebjerg School Fredensborg, Denmark
03 Átika Bilbao, Spain	10 Maison Air et Lumière Paris, France	17 ISOBO Aktiv Stavanger, Norway	24 Green Solutions House Roenne, Denmark
04 VELUXlab Milan, Italy	11 CarbonLight Homes Kettering, UK	18 Future Active House Trondheim, Norway	25 Active House Rome, Italy
05 VELUX House, COP15 La Rochelle, France	12 Osram Culture Centre Copenhagen, Denmark	19 Smith Residence St. Louis, USA	26 RenovActive House Brussels, Belgium
06 Home for Life Aarhus, Denmark	13 Guldberg School Copenhagen, Denmark	20 De Poorters Montfoort, the Netherlands	
07 Green Lighthouse Copenhagen, Denmark	14 Albertslund Solar Prism Albertslund, Denmark	21 Healthy Home townhouses Stjoerdal, Norway	

OBSTOJEČI FOND ZGRADB

3 od 4 zgradb v EU niso energetska učinkovite

Odstotek renovacij je samo 1 - 2% letno

ENERGETSKA OBNOVA JE KLJUČ ZA DOSEGANJE CILJEV PARIŠKEGA SPORAZUMA

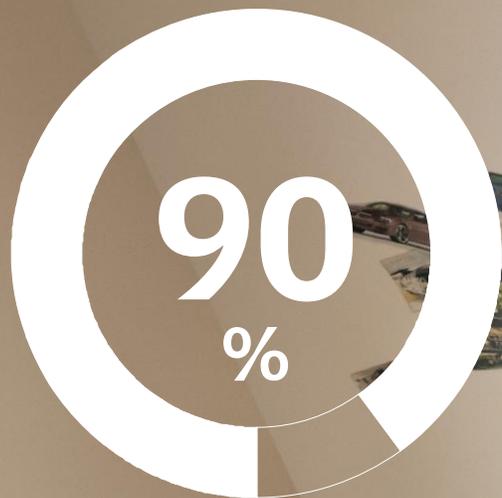
končne porabe energije
predstavljajo stavbe

skupnih CO₂ emisij
EU proizvedejo
stavbe

9 od 10 obstoječih zgradb
v EU bo v uporabi tudi še
leta 2050

časa preživimo v
zaprtih prostorih !

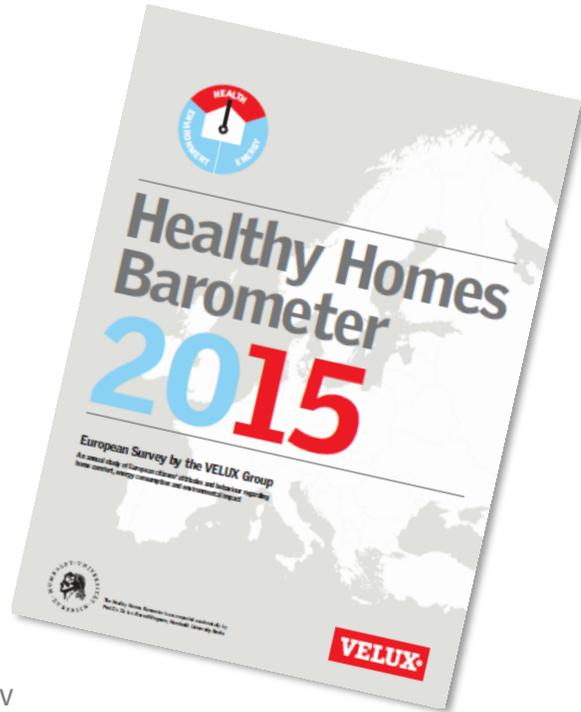

HEALTHY HOMES BAROMETER

- Pan-evropska študija, ki raziskuje povezavo med domovi in zdravjem ljudi
- Prve raziskave, ki uporabijo podrobne statistične podatke Eurostat SILC in prikazuje korelacijo med zdravjem ljudi in stanja zgradb
- Sodelovalo 250,000 odraslih (+16) in 100,000 gospodinjstev iz vseh držav članic EU, razen Nemčije

HEALTHY HOME BAROMETER 2015

12 držav

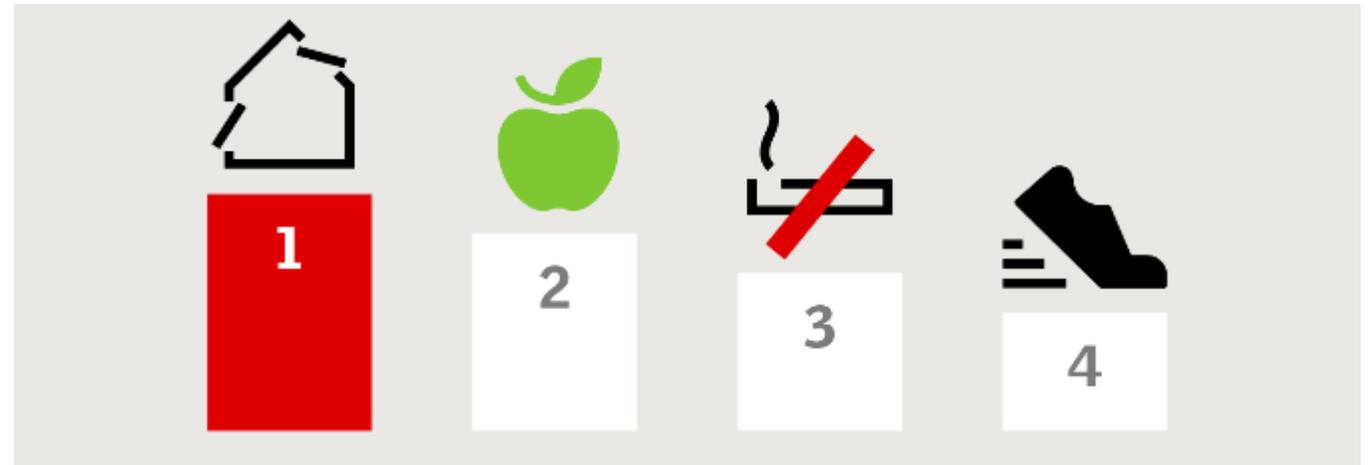
12,000 intervjujev

Izvedba:

Prof. Dr. Dr. h. c. Bernd Wegener, Humboldt University Berlin

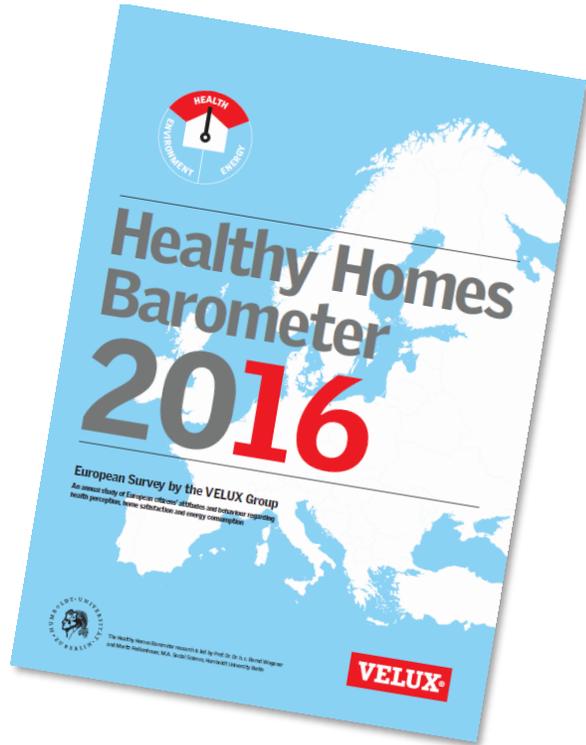
Operate A/S and Wilke

Zdravo življenje se prične doma / v prostorih

- ▶ # 1 Dober spanec
- ▶ # 2 Zračenje prostorov
- ▶ # 3 Zdrava prehrana (sadje in zelenjava)
- ▶ # 4 Ugodna dnevna svetloba
- ▶ # 5 Čas izven prostorov
- ▶ # 6 Izogibanje kajenju
- ▶ # 7 Redna telovadba
- ▶ # 8 Izogibanje kemikalij
- ▶ # 9 Prehranski dodatki

HEALTHY HOME BAROMETER 2016

5 karakteristik zdravega doma

Ustrezna dnevna svetloba

Svež zrak

Dobri pogoji za spanje

Ugodna notranja temperatura

Optimalna zračna vlažnost

14,000 intervjujev

Izvedba:

Prof. Dr. Dr. h. c. Bernd Wegener, Humboldt University Berlin

Operate A/S and Wilke

HEALTHY HOME BAROMETER 2017

31. 5. 2017

„**Barometer** prikazuje da ima lahko **ustrezna obnova** zgradb pomemben pozitiven vpliv na **zdravje in dobrobit** uporabnikov zgradb“... „Obnova obstoječega fonda zgradb je **ključ do uspeha EU v doseganju klimatskih in energetske ciljev**“

Maroš Šefčovič, EU komisija

The Healthy Homes Barometer 2017 nas opominja da je namen zgradb zagotoviti **zdravo okolje za uporabnike.**

Alarmantno je spoznanje, da **eden od šestih** prebivalcev evrope živi v nezdravi zgradbi.

Maroš Šefčovič, podpredsednik,
Energy Union
European Commission

DEFINICIJA NEZDRAVIH ZGRADB

Neustrezno
gretje pozimi

Neustrezna
zračna vlažnost

Pregrevanje
poleti

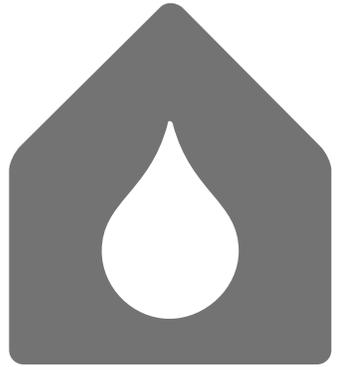
Pomankanje
dnevne
svetlobe

Puščajoči ovoj
zgradbe

VPLIV NEZDRAVIH ZGRADB

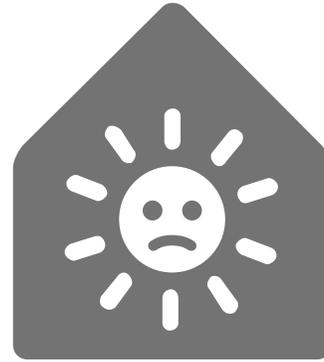
VELUX®

x1.7

Skoraj dvakrat več evropejcev ima šibko zdravje če živijo v vlažnem domu

x1.5

1½ krat več evropejcev ima šibko zdravje če živijo v mračnem domu

VERJETNOST ZA ŠIBKO ZDRAVJE JE PRI EVROPEJCIH KI ŽIVIJO V VLAŽNIH IN TEMNIH PROSTORIH SKORAJ DVAKRAT VEČJA

VERJETNOST POJAVA **ASTME** PRI
EVROPEJCIH KI ŽIVIJO V **VLAŽNIH**
ALI **PLESNIVIH** PROSTORIH JE
40% VEČJA

NEZDRAVE ZGRADBE IN NJIHOV STROŠEK ZA DRUŽBO

Indirektni letni stroški astme in kroničnih pljučnih obolenj, npr. izgubljen dobiček zaradi zmanjšane produktivnosti¹⁶

Direktni letni stroški zdravljenja astme in kroničnih pljučnih bolezni, npr. zdravila, oskrba

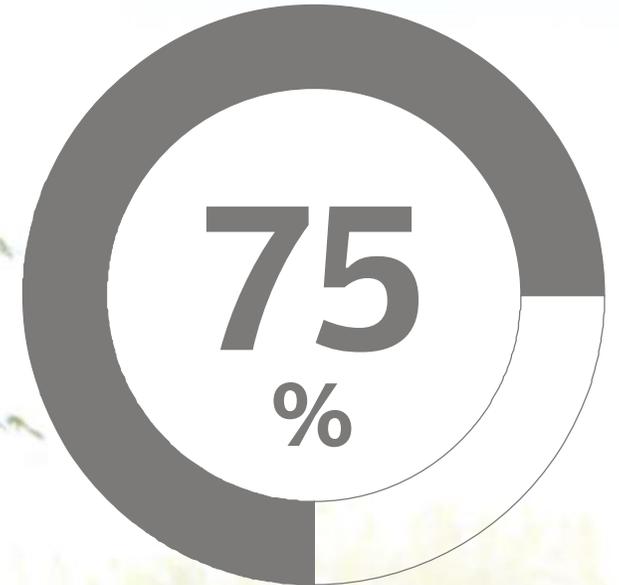

Skupni letni stroški v Evropi povezani z astmo in kroničnih pljučnih obolenj

KAJ MOTIVIRA EVROPEJCE ZA PRENOVO DOMA

Pozitiven vpliv na zdravje

Prihranek pri stroških energije

Energetska obnova šole Endrup (Danska)

Zakaj je notranja klima ključna komponenta pri projektih modernizacije šol?

- ▶ za doseganje energijskih prihrankov
- ▶ da zagotovimo zdravo notranje okolje, ki bo pozitivno vplivalo na učne sposobnosti
- ▶ za zagotovitev boljših pogojev za delo zaposlenih in učenje otrok in zmanjšanje odsotnosti

Fraunhofer-Institut für Bauphysik IBP

Study Report

Vpliv notranje klime na učenje v šolah

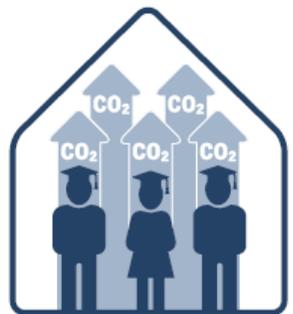
Kvaliteta notranjega zraka v evropskih šolah

IBP

Trenutno je **95,000,000 učencev** v Evropi¹. Ker otroci preživijo kar **70%** časa v zaprtih prostorih je pomembno, da je njihovo učno okolje **zdravo**.

Koncentracija CO₂ v učilnicah

Kljub temu, da se je stanje šol v zadnjih letih izboljšalo, veliko učilnic še vedno ne nudi optimalnih notranjih pogojev za učenje.

Študije povzemajo, da so vrednosti CO₂ v veliko šolah nad priporočenim območjem od 1.000 – 2.000 ppm.

Priporočene vrednosti CO₂

Ker so učilnice prostori z veliko gostoto ljudi, ki sproščajo CO₂, je koncentracija CO₂ v zraku neposredno povezana s stopnjo prezračevanja. Priporočene vrednosti so med **1.000-2.000 ppm**. Z zdravstvenega vidika so vrednosti pod 1.000 ppm smatrane za neproblematične, vrednosti nad 2.000 ppm pa za nedopustne.

Izboljšanje kvalitete zraka = Izboljšanje učnih sposobnosti

Povprečno povečanje učnih sposobnosti za 2,8% in tudi 15% v specifičnih primerih.⁴

Povečana hitrost

Višji nivo pozornosti in koncentracije

Manj odsotnosti

Izboljšanje učnih sposobnosti = gospodarska rast

Povečanje učnih sposobnosti otrok za 2,8% bi vplivalo na povečanje gospodarske rasti v državi za 6,7% - 9,5% (glede na BDP na prebivalca)^{4,5}.

Kako izboljšati kvaliteto zraka v učilnicah

Ker se večina šol v Evropi naravno prezračuje, je potrebno več časa nameniti prezračevanju med odmori.

Inovativne rešitve naravnega prezračevanja, kot npr. senzorsko kontrolirano naravno prezračevanje, lahko vzdržujejo nivo CO₂ znotraj priporočenih vrednosti.

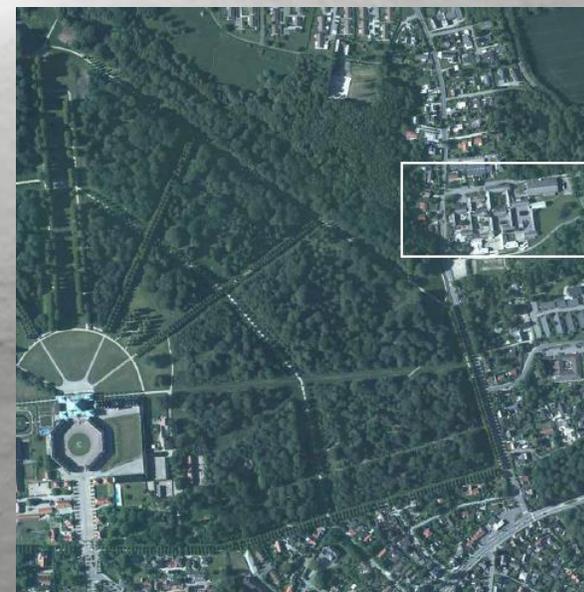
Mehanski sistemi prezračevanja lahko zagotavljajo optimalen nivo kvalitete zraka brez ogrožanja toplotnega ugodja v hladnejših mesecih.

Hibridne rešitve lahko združujejo prednosti tako naravnega kot mehanskega prezračevanja.

Šola Endrup (Danska)

Zgrajena v zgodnjih 70-tih
7000 m² za 450 učencev in 52 učiteljev
Arh. Knud Jensen

Projektna naloga: energetska obnova,
ki bo zagotovila ustrezno notranjo klimo
(kakovosten zrak, ustrezno temperaturo
in več dnevne svetlobe v prostorih) ob
čimboljši energetske učinkovitosti

Izziv

Neproduktivne učilnice

Rešitev

Dnevna svetloba in svež zrak skozi streho

VELUX®

Kakovost notranjega zraka

CO₂ < 1500 ppm

Merjenje nivoja CO₂

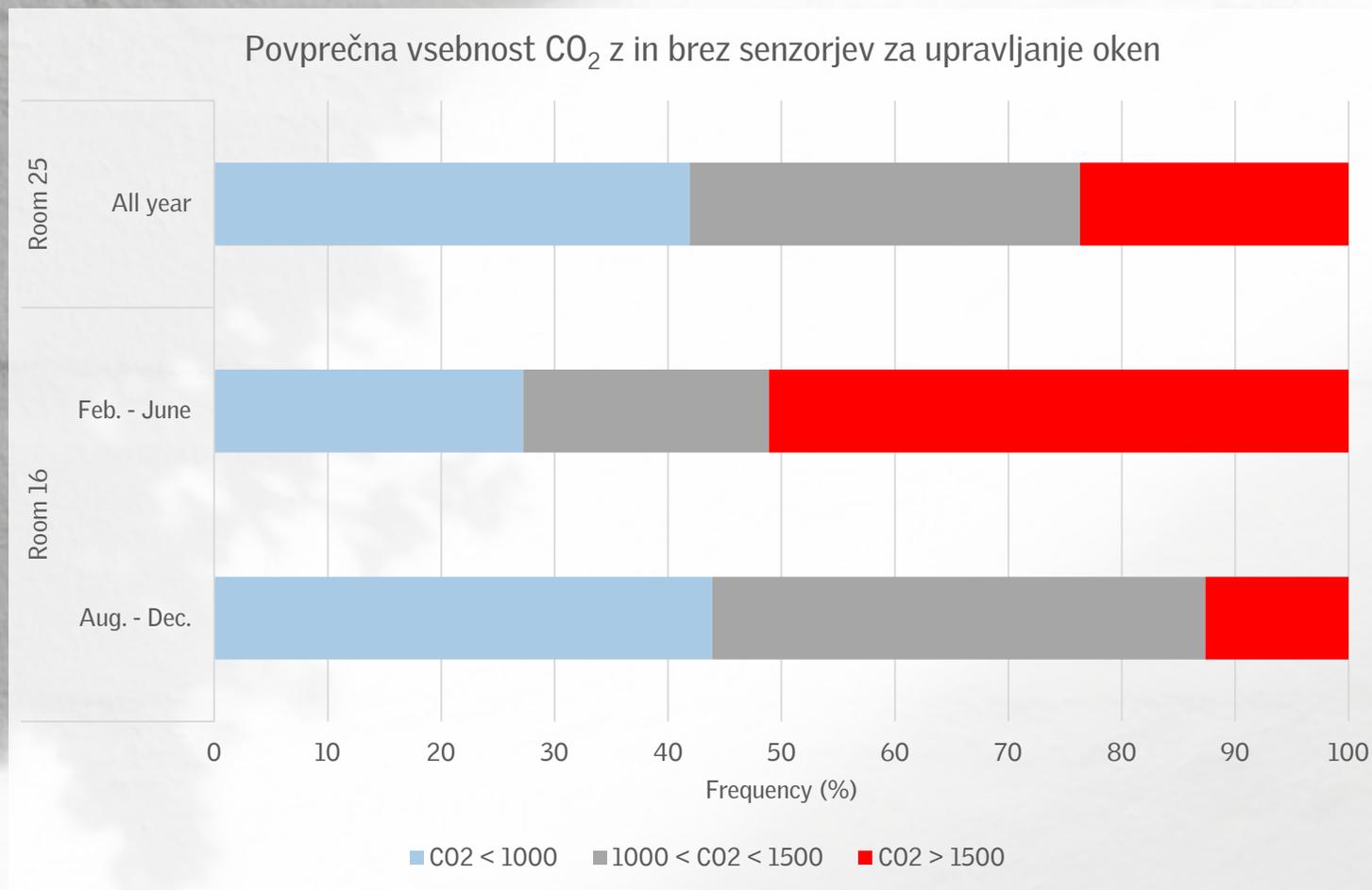

NARAVNO PREZRAČEVANJE – ROČNO ALI AVTOMATSKO

Neobnovljeno →

→ Obnovljeno

← Ročno upravljanje oken

← Ročno upravljanje oken

← CO₂ senzorji za upravljanje oken

Avtomatsko prezračevanje zmanjšuje čas previsoke vsebnosti CO₂ (nad 1500 ppm) s 51% na 13%

Analiza dnevne svetlobe

Količnik dnevne svetlobe (KSD) je razmerje med količino svetlobe zunaj in znotraj

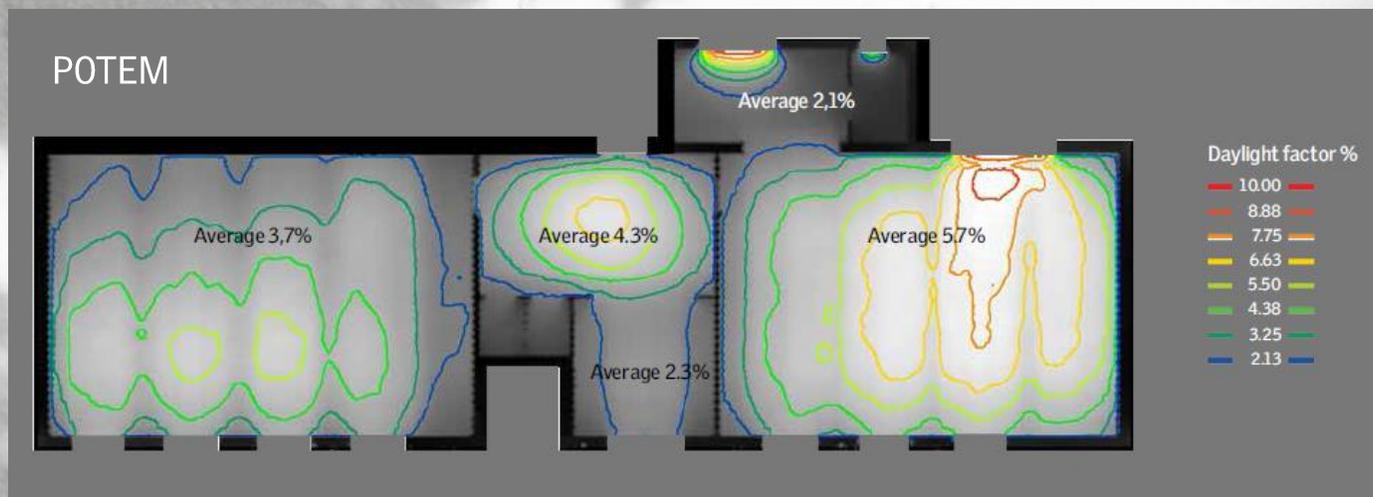
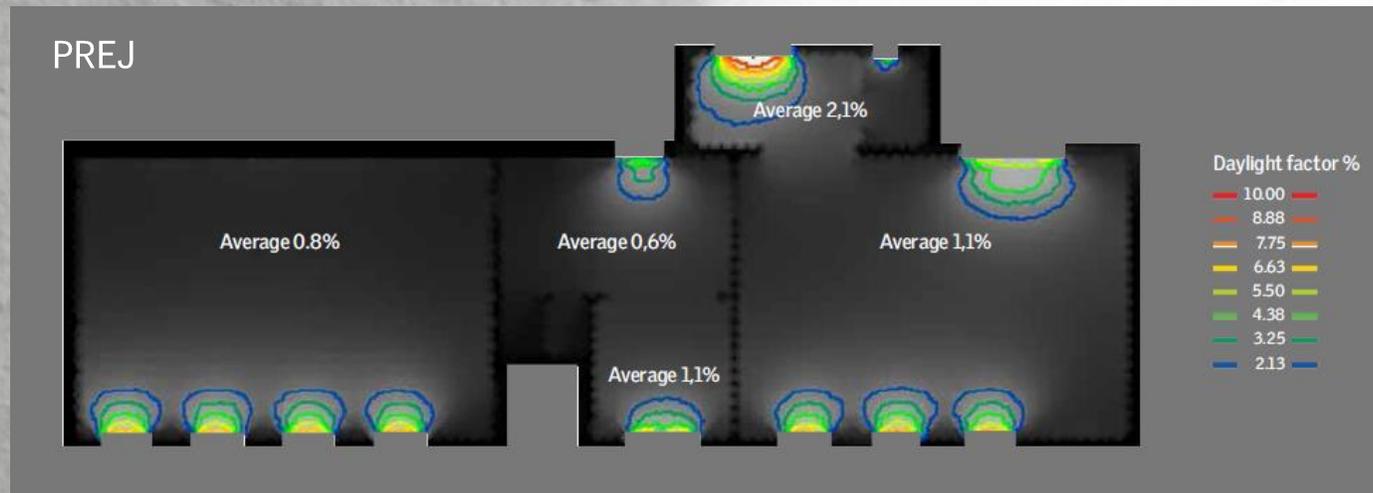

Pred prenovo
Daylight Factor (KDS) 0,8 – 1,1%

Po prenovi
Daylight Factor (KDS) 3,7 – 5,7%

Daylight Factor ~ 5%

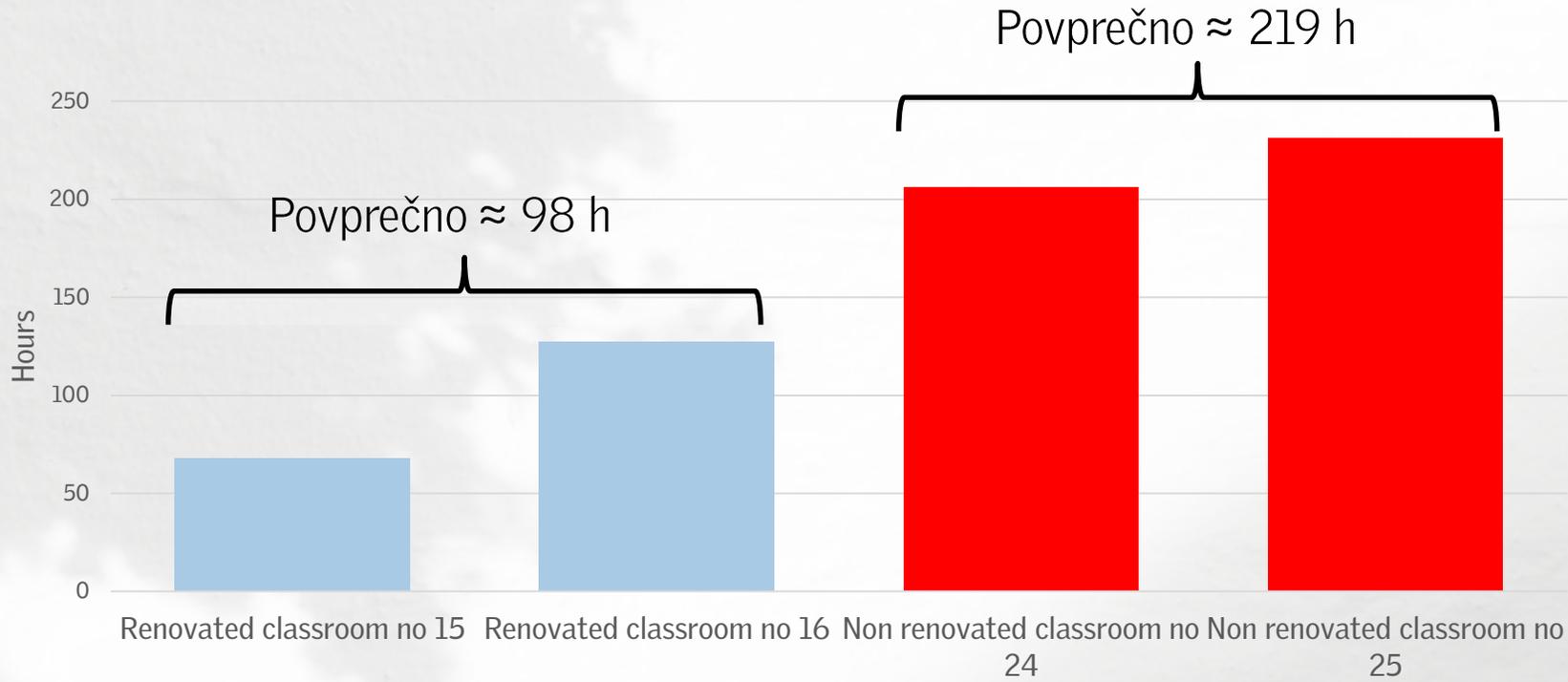
VELUX Daylight Visualizer
<http://viz.velux.com>

DNEVNA SVETLOBA IN UPORABA EL. SVETIL

Št. ur s prižganimi svetili

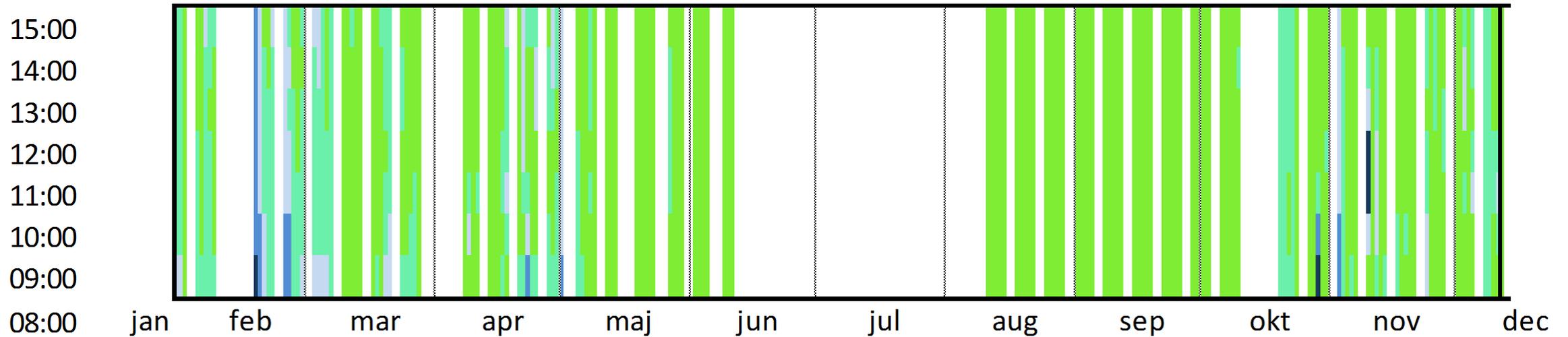
- Obnovljeno
- Neobnovljeno

Okoli 20% časa ko so učenci v učilnicah

okoli 45% časa ko so učenci v učilnicah

Možni prihranki ≈ 55%

TOPLOTNO UDOBJE– OBNOVLJENA UČILNICA

	Hours	Percentage
Too High	0	0.0%
4 high	0	0.0%
3 high	0	0.0%
2 high	0	0.0%
1	844	73.5%
2 low	220	19.2%
3 low	63	5.5%
4 low	17	1.5%
Too low	4	0.3%
Weekends and holidays		

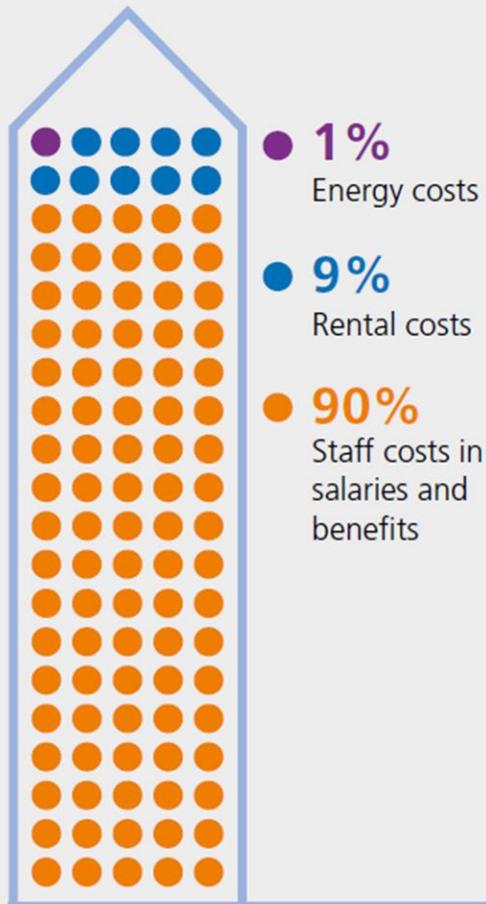
- Največji del šolskih ur – kategorija 1 (najboljša)
- Brez pregrevanja poleti
- Sezona gretja, temperature se spustijo izven kategorije 1 v skupno ~ 26% časa
  - 19% časa so temperature med 20 in 21°C
  - 7% časa so pod 20°C

VELUX®

POSLOVNO OKOLJE

Typical business operating costs¹

10% Variation

A 10% variation applied equally to each cost has a far from equal impact

+/- 0.1%

Energy costs

+/- 0.9%

Rental costs

+/- 9.0%

Staff costs

There is overwhelming evidence which demonstrates that the design of an office impacts the health, wellbeing and productivity of its occupants.

Ali sploh obstaja dilema kaj prinese večjo korist:

- zmanjšanje stroškov izgradnje in operativne stroške ali
- povečanje produktivnosti zaposlenih?

Health, Wellbeing & Productivity in offices

http://www.worldgbc.org/sites/default/files/compressed_WorldGBC_Health_Wellbeing__Productivity_Full_Report_Dbl_Med_Res_Feb_2015.pdf

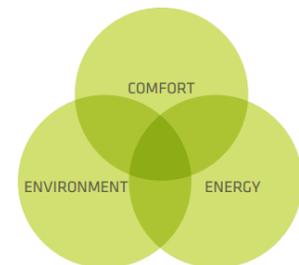
KEY NOTE

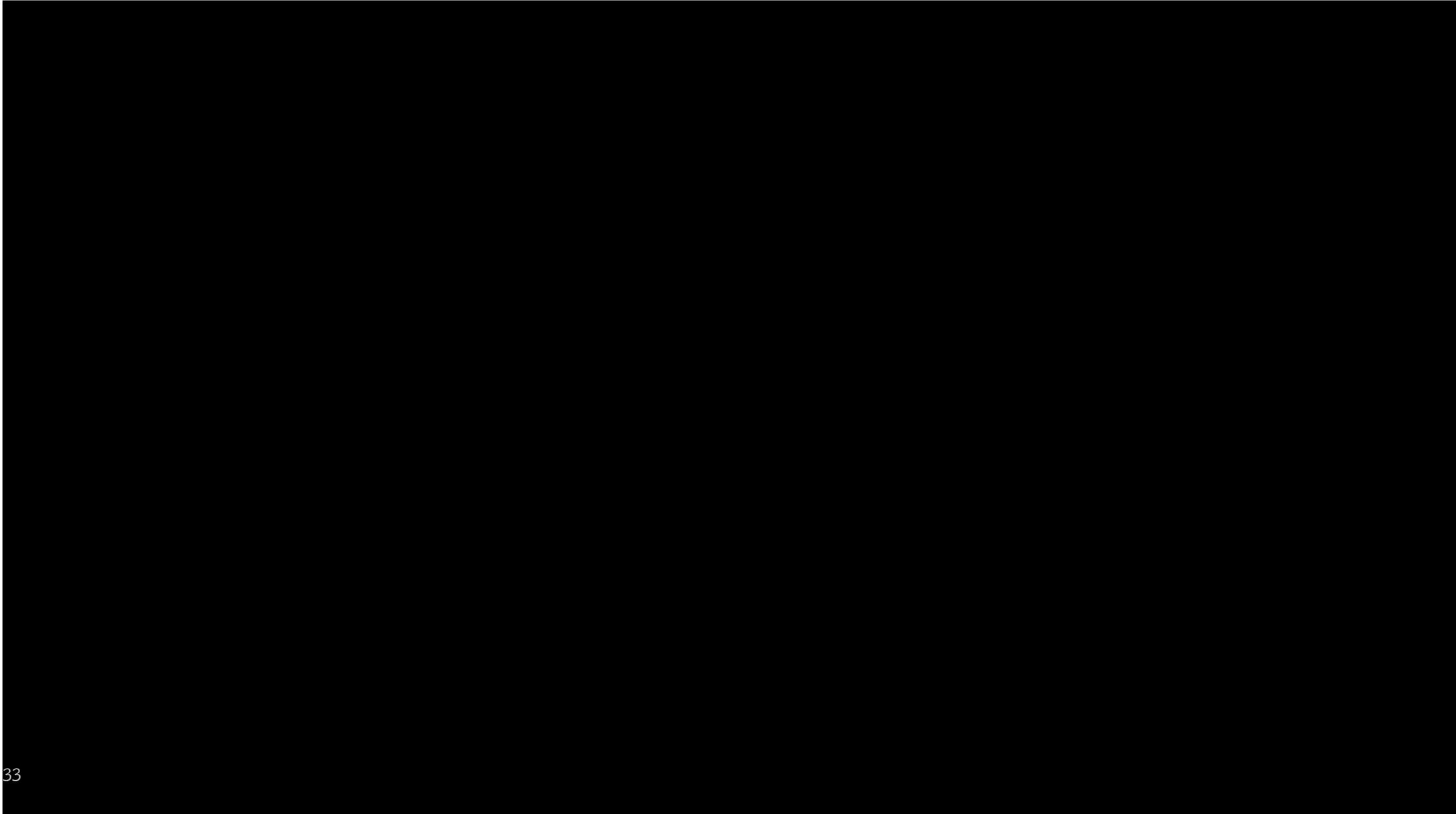

We do not build to save energy, no matter how noble and important that also is.

We build to shelter, and provide good conditions to live, study, work, enjoy and heal.

Pawel Wargocki
Technical University of Denmark

VPRAŠANJA

Bringing light to life™

HVALA ZA POZORNOST

CONTACT INFO

Vojko Golmajer

VELUX Slovenija
velux.si

FIND US HERE

 twitter.com/VELUX

 facebook.com/VELUX

 youtube.com/user/VELUX

 linkedin.com/company/VELUX

 pinterest.com/VELUXGroup/